

Historier fra gamle dage.

Af Mie Lobedanz

En sørgelig historie

En december aften den 12/12 i 1850 ved 22.00-tiden sejler tre mand fra Femø mod Fejø. Vejret var stille, månen var fremme, det var en stjerneklar aften. I det hele taget en smuk aften, men de tre mænd i fartøjet mod Fejø havde ikke stund for at beundre de smukke natur-omgivelser.

De var på vej til Fejø for at hente Doktor Bang. Skrædder og husmand Claus Eriksens hustru lå på Femø i den yderste barselsnød – jordemoderen kunne intet gøre. Nu vidste Claus Eriksen intet andet råd, end at få lægen til Femø for at hjælpe hans unge hustru. Kl. var omkring 23.00 da de bankede på Doktor Bangs dør.

Der gik en rum tid, inden en noget knotten Doktor Bang viste sig i nattøj og slåbrok, han var for længst gået til ro.

Mændene forklarede deres ærinde, og hvad jordemoderen havde sagt, bl.a., "at det var yderst nødvendigt at doktoren kom". "mon Doktor Bang ville være så venlig at følge med?"

Doktor Bang var ikke længe om at affærdige de tre mænd, han havde ikke til sinds at drage på sejlturen til Femø en mørk nat midt i december, og de tre mænd måtte tage hjem til Femø igen uden lægen.

Claus Eriksens unge hustru døde uden at være blive forløst. En stor sorg i den lille familie, som også rummede lille Hans på 4½ år.

Dødsfaldet vækkede også stor harme hos Femøboerne, som før hav-

de erfaret , at Fejø-lægen ikke ville tage på lægebesøg til Femø, når de havde behov derfor.

Den 26/12-1850 afgår der en klageskrivelse fra Femø til til Stiftsphysikus Købke, Nykøbing F.

Klagen er rettet mod Doktor Bang , og ikke mindre end 21 mænd fra Femø er medunderskrivere. I klagen påpeger man, at det ikke er første gang, at Doktor Bang nægtede at sejle til Femø, når der var brug for hans hjælp.

Man anmoder om at overøvrigheden griber ind, da de ellers ikke tør se fremtiden i møde på Femø. Allerhelst ville man, om Femø kunne få deres egen læge, dvs en læge, som var bosat på Femø.

Alt det står at læse i Maribo Amt. Journalsag No9. 240/1851, bilag C.146. (fundet af Max Hansen, Roskilde).

Det er mange år siden, at Femøboerne afsendte deres gribende klage til øvrigheden, alligevel gør den et stærkt indtryk, for man skal nu ikke have meget fantasi for at forestille sig, hvor fortvivlende svært livet må have været på det noget fjerntliggende Femø den gang.

Først i Maj 1899 fik Femø egen læge: Doktor Chr. Rudolph Kiær. Siden har Femø, trods stor nedgang i de fastboendes tal haft egen herboende læge.

Doktor Bang fortsatte med at være læge på Femø indtil 1861. Den gang fik man mange børn, så det har sikkert ikke været sidste gang Doktor Bang nægtede Femø-folkene lægehjælp.

Jeg bliver både bevæget og fuld af beundring, når jeg læser de gamle sagsakter.

Mennesker den gang var åbenbart livsduelige og seje mennesker, der på trods af stor afsondrethed og fattigdom, alligevel var i stand til at overleve og få næste generation i vej – vel og mærke uden krisehjælp

og psykologer.

Tankevækkende.

Fakta:

Doktor Carl Frederik Bang kom som distriktslæge til Fejø, Femø og Askø i 1817. Bang var født 1788 i Kbh. og døde på Fejø 1869. Han var gift med Engelika og de fik fem børn, alle født på Fejø.

I 1849 skrive Doktor Bang en ansøgning om at få "et hæderstegn til knaphullet", hvilket han føler sig berettiget til for lang og tro tjeneste som ø-læge. I Amtsjournalen fra den tid, kan man se, at anmodningen blev "henlagt".

Lægehonorar for tilsyn af syge: 1,- kr. Vaccination 50 øre. Ligsyn: 4,- kr. Fast "løn" årligt: Mellem 800,- kr -1400,- kr. (omkring 1858, fra "Distriktslægerne" af Amtslæge Joh. Lunddahl).

Claus Eriksen, skrædder og husmand gift i 1843 i Femø Kirke med Maren Lucie. Maren Lucie døde i 1850.

Medunderskrivere af klagen over Doktor Bang den 26/12-1850: Claus Eriksen, Hans Nielsen, Hans Larsen, Peder Olsen Loch, Jørgen Pedersen, Rasmus Mortensen, Jørgen Hansen, John Albretsen, Hans Rasmussen, Hans H. Sørensen, Jens Rasmussen, Jørgen Olsen, Hans Hansen, Jørgen Henriksen, Rasmus Madsen, Peder Larsen, Anders Pedersen, Lars Pedersen, Ander Jensen, J. Krøll, H. N. Hansen

Ordforklaring: Stiftsphysikus= øverste læge for et område.